

Ultima

Fiskalna kasa

Servisno Uputstvo

Sadržaj

Sadržaj.....	2
Procedura za Fiskalizaciju.....	3
Položaj džampera	6
Procedura za reset uređaja.....	7
Gprs Modem	12
Resetovanje GPRS modema	16
Konfiguracija Bar kod čitača.....	16

Procedura za Fiskalizaciju

Uređaj se isporučuje sa programiranim IBFM brojem. Ovlašćeni Serviser treba da kasi upiše PIB korisnika koji je kasu kupio, personalizuje njegove podatke, plombira i popuni servisnu knjižicu.

Pre fiskalizacije preporučeno je izvršiti testiranje interfejsa kao i memorija uređaja.

Slika 1. – Izgled početnog displeja nefiskalizovane kase

Korišćenje ove opcije moguće je samo ukoliko kasa nije fiskalizovana, ako je u resetu ili je prisutan džamper za Tehnički pregled. Uključenjem kase na displeju će se pojaviti poruka RESET, a nakon toga, pojaviće se “**ULTIMA Fiskalna kasa**” natpis, sa nedefinisanim vremenom. Tasterima ▲ (X) i ▼ (.), izabira se jedna o dve opcije tačaka 4 i 5 osnovnog menija: Testiranje i Servis. Potvrda za izvršenu naredbu se radi pomoću jednog od tri tastera (PLU/BAR, MEĐUZBIR, UKUPNO).

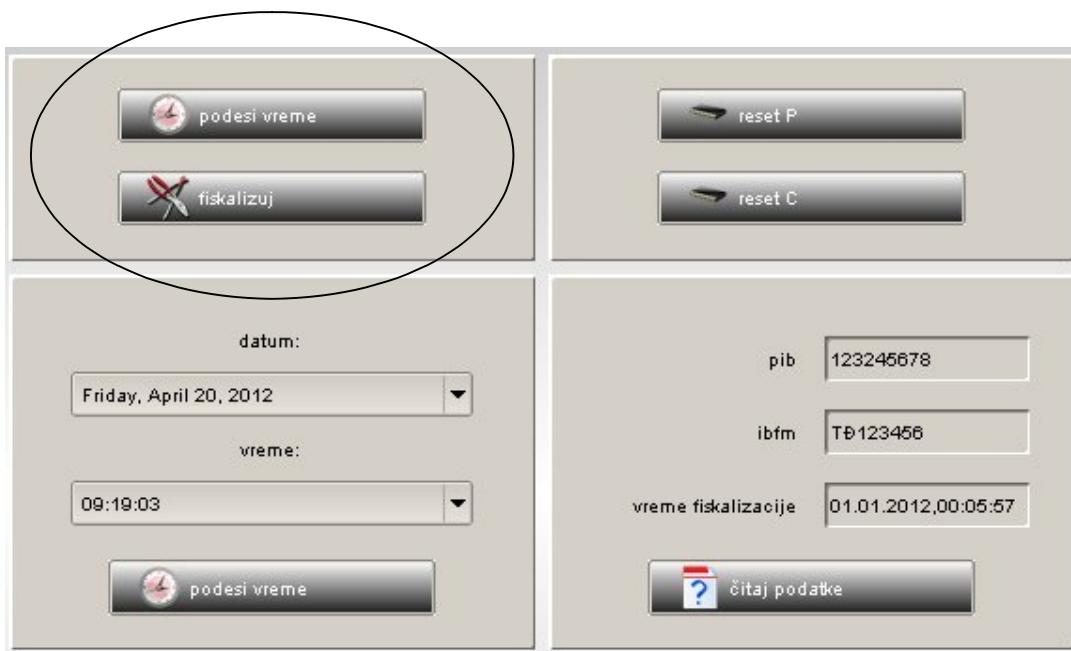

Slika 2. – Izgled servisnih menija

Prvo treba podesiti vreme - izberete meni 5 Servis, potvrda PLU/BAR. Na displeju se prikazuje poruka za podešavanje datuma i vremena. Uneti datum i vreme i potvrditi. Pojavice se RESET meni gde treba potvrditi Reset tipa C (brisanje memorije je prikazano u %). Kada se sve završi na displeju je natpis "**Fiskalizacija!**". Tada je potrebno uneti PIB (Poreski identifikacioni broj koji ima 9 cifara), potvrdom na kasi će se odštampati isečak sa brojem PIB-a koji ste uneli. U slučaju odustajanja mora se postupak ponoviti.

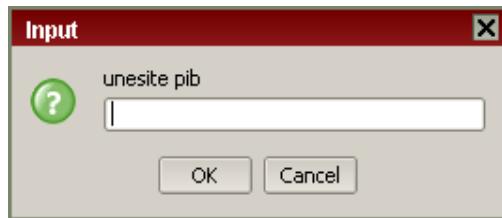
Postoji mogućnost fiskalizacije preko računara uz pomoć programa tako što se poveže računar i kasa preko serijskog kabla (slika 1).

Prvo proveriti komunikaciju u podmeniju "Alatke" gde u opciji PC port selektovati aktivan port na kome se priključuje DSUB-9 (obično je PC COM1) konektor dok je brzina već definisana i ne treba je podešavati. Pritiskom na "TEST" (ALATKE Tab) pojavljuje se odgovor da li je uspostavljena komunikacija. Kada je komunikacija uspostavljena dobija se odgovor da je "**Podešavanje uspešno**".

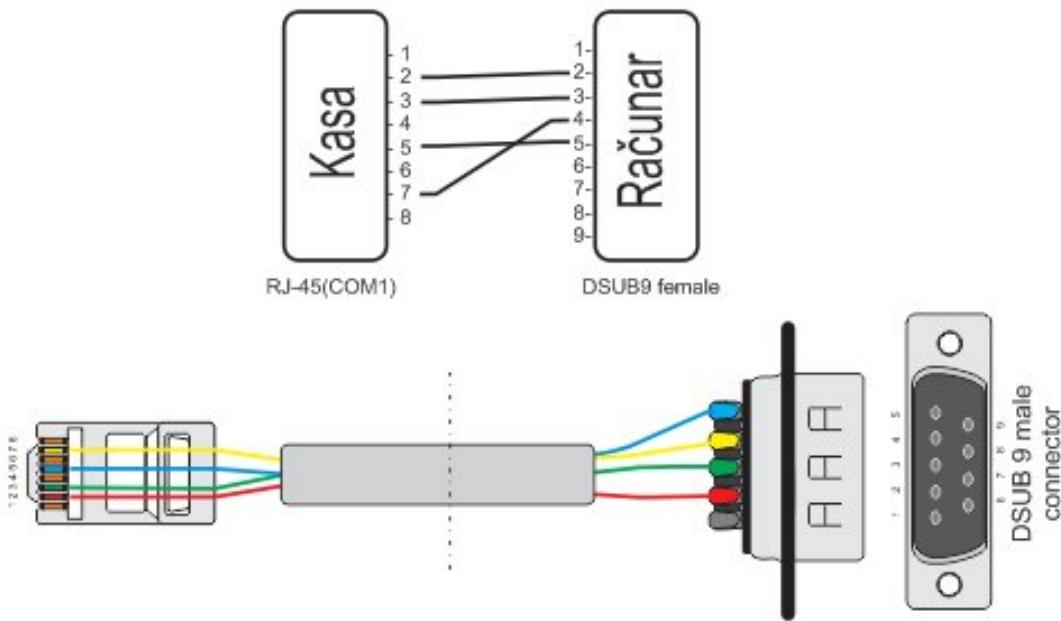
Slika 3. – Fiskalizacija preko računara servisnim programom,

Nakon toga u podmeniju "**Fiskalizacija**" se pritiskom na dugme "**podesi vreme**" direktno upisuje vreme sa računara na kasu. Zatim pritiskom na dugme "**Fiskalizuj**" izlazi prostor za unošenje PIB-a i pritiskom na OK se završava postupak fiskalizacije preko računara.

Slika 4. – Unos PIB-a servisnim programom,

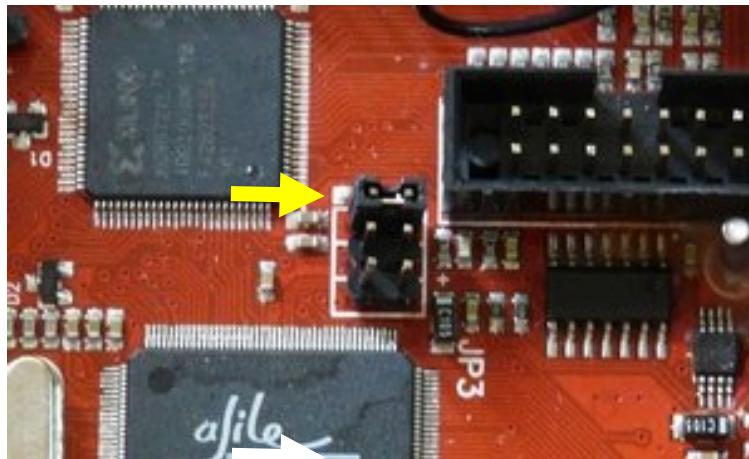
***Napomena:** Obavezno nakon fiskalizacije izvršiti promenu poreskih stopa, definisanje zaglavlja i uraditi prvi dnevni izveštaj.

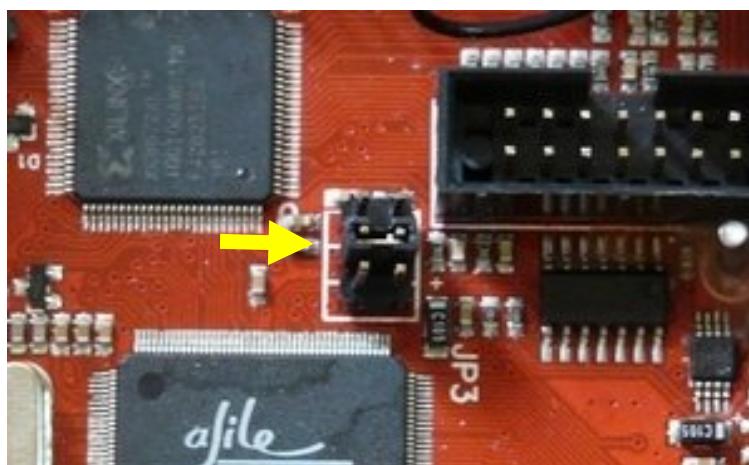
Slika 5. - Šema kabla za komunikaciju između kase i računara

Položaj džampera

Džamper se može postaviti u dva položaja (Reset i Tehnički/GPRS). Na slikama 7. i 8. je prikazan položaj tih džampera:

Slika 7. - Položaj džampera za Tehnički pregled i GPRS, JP1

Slika 8. - Položaj džampera za RESET, JP2

***Napomena:** Radni režim uređaja podrazumeva da servisni džamper nije ni u jednom od položaja prikazanog na slici.

Procedura za reset uređaja

Da bi ušli u reset mod, potrebno je džamper na ploči u položaj JP2 pri čemu je kasa ugašena. Nakon toga treba upaliti kasu. Kada se na displeju pojavi poruka "RESET", džamper treba skinuti. Pritisom na "MENI" pojaviće se "ULTIMA Fiskalna Kasa" natpis sa nedefinisanim vremenom. Tasterima ▲ (X) i ▼ (.), izabira se jedna od dve opcije tačka 4 i 5 osnovnog menija : Testiranje i Servis.

U meniju 5 postoje sledeći postupci za reset kase:

- PODEŠAVANJE DATUMA I VREMENA
- RESET UREĐAJA

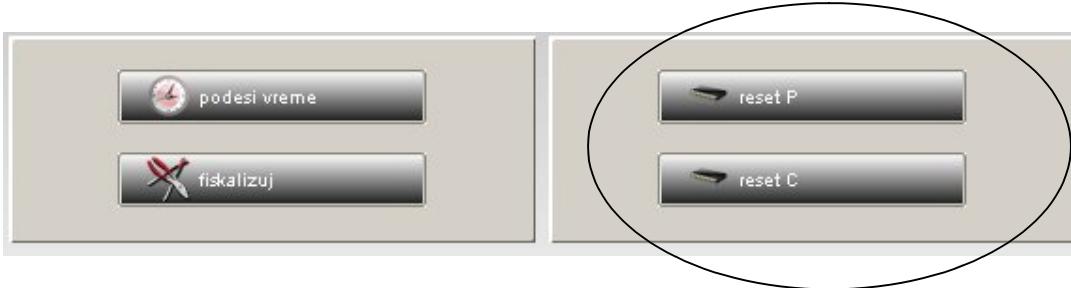
PODEŠAVANJE DATUMA I VREMENA, je prioritetno da bi kasa ispravno radila . Kasa može da prihvati datum i vreme ako je ono hronološki posle izvršenog dnevnog izveštaja, promene poreskih stopa ili reseta. Prvo se otkuca datum i vreme, potvrdi jednim od tri tastera za potvrdu. Na displeju će se ispisati RESET, datum i vreme koji ste uneli. Potvrdom se na displeju prikazuje reset uređaja (opisano u tekstu koji sledi).

RESET UREĐAJA, Ultima uređaj podržava dva tipa reseta (C,P). Tasterima ▲ (X) i ▼ (.), bira se odgovarajući reset. Po potvrdi izabranog reseta (PLU/BAR) uređaj ulazi u proceduru resetovanja. Reset procedura se završava, štampanjem dokumenta o izvršenom resetu. Nakon čega na displeju se pojavljuje osnovni radni meni i kasa je spremna za rad (pod prepostavkom da ste pre ovoga izvršili fiskalizaciju uređaja). U Fiskalnu memoriju se mogu upisati 50 reseta.

RESET P će obrisati promet koji se nalazi u RAM memoriji, podešavanja vezana za korisnike (kasiri, odeljenja, opšta podešavanja...). Neće obrisati bazu artikala kao ni zaglavije.

RESET C će obrisati sve podatke uključujući i Bazu artikala i Zaglavje osim podataka upisanih u Fiskalnu memoriju.

Brži način je preko računara. Jednostavno se treba poslati vreme iz računara "Podesi Vreme" i zatim izabrati tip reseta.

Slika 9. – biranje reseta u servisnom programu

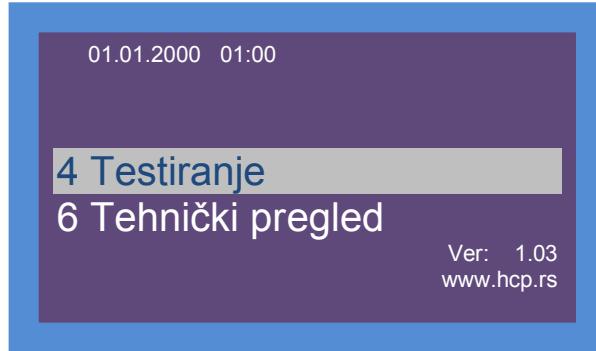
***Napomena :** Ukoliko prilikom reseta džamper nije pomeren iz položaja za reset pojaviće se upozorenje na displeju i nije moguće izvršiti reset do kraja.

***Napomena :** Ukupan broj reseta koji se upisuju u fiskalnu memoriju je 50. Pri svakom izvršenju reseta broj se umanjuje i preostali broj se prikazuje na isečku. Nakon izvršenih 50 reseta onemogućava se dalje registrovanje prometa i sadržaj fiskalne memorije se može očitati samo preko porta fiskalnog uređaja.

***Napomena:** Podešavanje vremena u radnom režimu ako recimo sat kasni je moguće i bez izrade reseta. Potrebno je postaviti džamper za reset dok uređaj upaljen i tada iz servisnog programa poslati ispravno vreme. Pre toga treba uraditi Dnevni izveštaj. Nakon uspešnog snimanja džamper skinuti i tada ugasiti uređaj. Zatvoriti i nastaviti sa normalnim radom.

Procedura za izradu Tehničkih pregleda

Da bi se odradio tehnički pregled, potrebno je ugasiti uređaj i postaviti servisni džamper na poziciju JP1 opisano na slici.

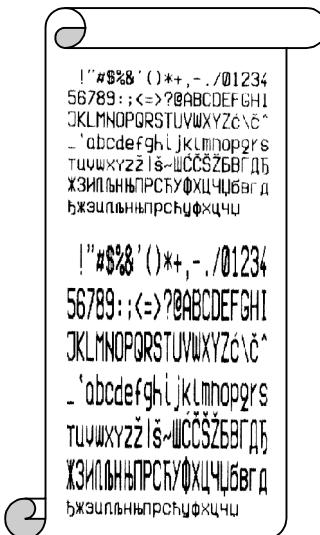

Slika 10. – Izgled displeja kada je postavljen servisni džamper JP1

U meniju 4 postoje sledeći postupci testiranja kase, koji se biraju tasterima: ▲ (X) i ▼ (.), i pritiskom na jedan od tri tastera za potvrdu (PLU,SUBTOTAL,TOTAL) ili pomoću prečica :

- 4.1 – Test štampača
- 4.2 – Test displeja
- 4.3 – Test tastature
- 4.4 – Test fiskalne memorije
- 4.5 – Test RAM-a
- 4.6 – Test GPRS modema
- 4.7 – Test zvučnog signala
- 4.8 – Test bar kod porta
- 4.9 – Test otvaranja fioke

TESTIRANJE ŠTAMPAČA se započinje pritiskom nekog od tastera za potvrdu. Ovim postupkom, štampač će ispisati sva slova i simbole koje ima u memoriji (mala i velika ćirilična i latinična slova, kao i brojeve, znakove u dva postojeća fonta) na obe trake. Izgled isečka na slici 11.

Slika 11. - Izgled isečka nakon testiranja štampača

TESTIRANJE displeja se takođe započinje pritiskom nekog od tastera za potvrdu. Testiranje je standardno za displejeve ovakvog tipa. Sastoјi se od paljenja i gašenja displeja, ispisivanje nula i osmica, kao i potpunog ispunjavanja celije karaktera. Displej je sa strane pradavca 128x64 piksela, a kupca dvoredni sa 16 karaktera.

TESTIRANJE TASTATURE se takođe započinje pritiskom nekog od tastera za potvrdu. Sastoјi se od pritiskivanja tastera i istovremenog vizuelnog očitavanja i proveravanja ispisa na displeju (Taster "broj ili taster koji smo pritisnuli"). Izuzetak su tasteri "C" i "MENI", jer se pritiskom na "C" vraća na meni 4.3 –Testiranje tastature , a pritiskom na "MENI" vraća se na glavni meni.

TESTIRANJE FISKALNE MEMORIJE, se takođe započinje pritiskom nekog od tastera za potvrdu, nakog čega se na displeju ispisuje uspešnost testa ("Test Uspešan").

TESTIRANJE RAM MEMORIJE, se takođe započinje pritiskom nekog od tastera za potvrdu, nakog čega se na displeju ispisuje uspešnost testa ("Test Uspešan").

TEST GPRS MODEMA-a započinje tasterom za potvrdu. Nakon toga se vrši testiranje. Na kraju se na isečku ispisuje da li test uspešan ili ne.

TEST ZVUČNOG SIGNALA, pritisnemo dugme za potvrdu. Uređaj će zapištati nekoliko puta.

TESTIRANJE BAR KOD PORTA, Pre početka testiranja prvo treba ispravno povezati barcode skener koji je već konfigurisan po proizvođačkim preporukama za ovaj tip kase. Samo testiranje predstavlja očitavanje barkoda skenerom i ispisivanje na štampaču. Ispravnost se utvrđuje upoređivanjem originalnog barkoda sa odštampanim.

TESTIRANJE OTVARANJA FIOKE, Za ovaj test je neophodno da kasa bude povezana sa fiokom za novac. Nakon povezivanja, pritiskom na jedan od tastera potvrde ako je sve ispravno fioka će se otvoriti.

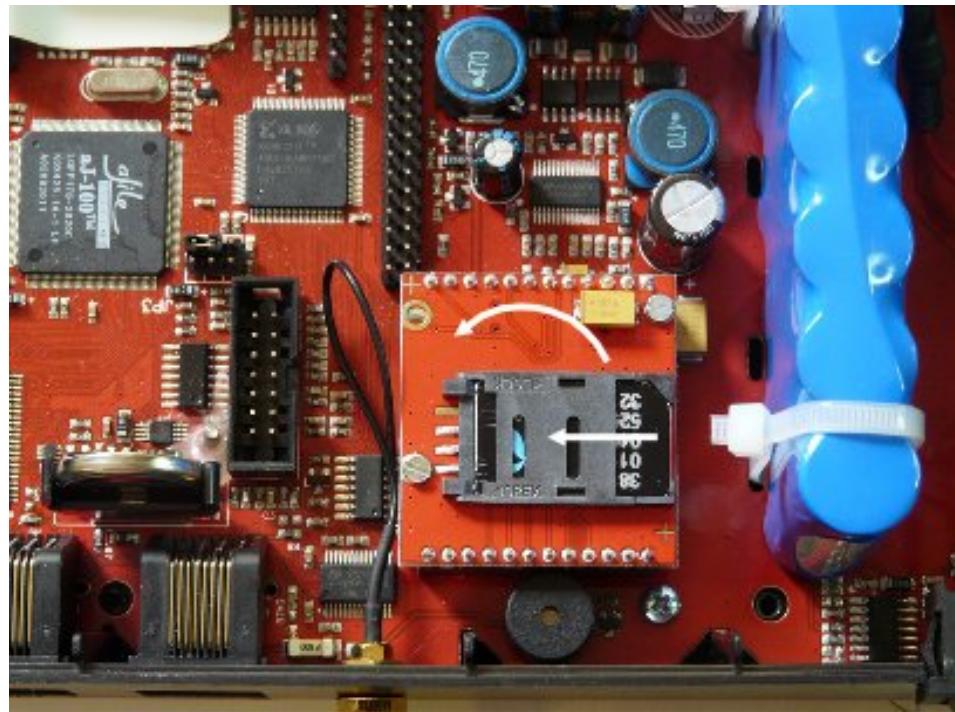
Nakon testiranja, tj. provere funkcionalnosti uređaja, ući u meni 6 Tehnički pregled. Ovde se mogu odštampati prethodni tehnički pregledi sa vremenom izrade, kao i upisati novi.

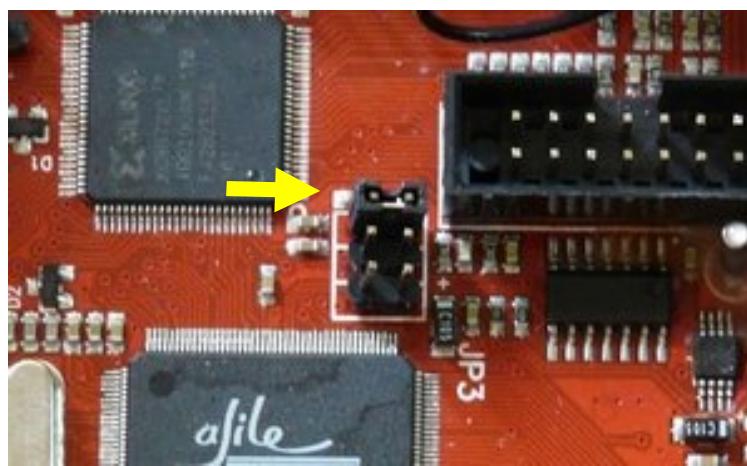
Slika 12. – Izgled menija za Izradu Tehničkog pregleda

***Napomena:** Tehnički pregled treba izvršiti najmanje jednom godišnje. Kasa će beležiti u fiskalnoj memoriji datume pregleda, i upozoravati na godišnji pregled 15 dana pre datuma narednog tehničkog pregleda. Prvi vanredni tehnički pregled nakon fiskalizacije je moguće uraditi nakon 100 dana od dana fiskalizacije uređaja.

Gprs Modem

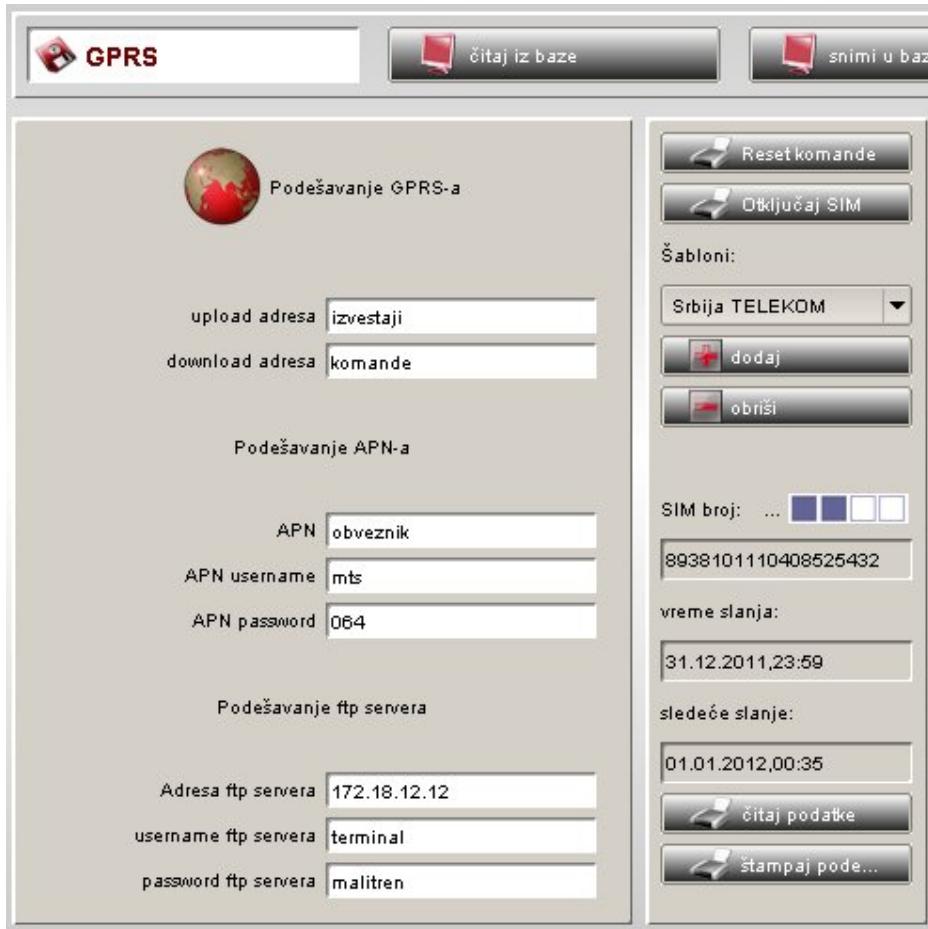
Slika 13. - Mesto za SIM karticu i pozicija modema

Slika 14: Položaj džampera za konfiguraciju modema

***Napomena:** Modem automatski setuje podešavanja za FTP server Poreske Uprave, prepoznaće kog je operatera SIM kartica (Telekom ili Telenor) i zatim čita njihove parametre koji se nalaze u memoriji.

Zbog toga će kasa raditi u režimu koji neće zahtevati nikakve dodatne intervencije. Čitanje podataka iz kase je moguće pošto modem uđe u mrežu. To se vidi na korisničkom displeju u vidu crtica koje simbolizuju jačinu signala. Na kasi taster GPRS, u programu klikom na "čitaj podatke".

Slika 15: Meni za konfigurisanje modema korisničkog programa

Na tabeli (Slika 15.) se mogu upisati parametri vezani za rad modema. Kada se popune polja snimiti tako što se postavite džamper u položaj JP1(Slika 14.) i snimiti u kasu pritiskom polja "Snimi u kasu".

Fiskalna kasa ULTIMA omogućava korisniku još da izabere da li će GPRS Modem biti u funkciji ili ne. Proizvođačko podešavanje je uključen

modem. Servisni džamper postaviti u položaju JP2. Odabir je moguć samo u radnom režimu u meniju 3.5 GPRS Modem pomoću tastera ▲ (X) i ▼ (.), možete izabrati uključen / isključen. Kasa se ne sme gasiti i paliti kako ne bi došlo do reseta uređaja. Nakon ovog podešavanja i sklanjanja džampera, ugasiti i upaliti kasu kako bi novo podešavanje bilo validno. Podešavanje se izvršava isključivo preko računara servisnim programom koji koriste ovlašćeni serviseri, gde servisni jumper treba postaviti u položaj Jp2 i nakon podešavanja vratiti u radni.

Neispravan rad modema

Važno : pre svega proveriti da li je isključen GPRS modem!

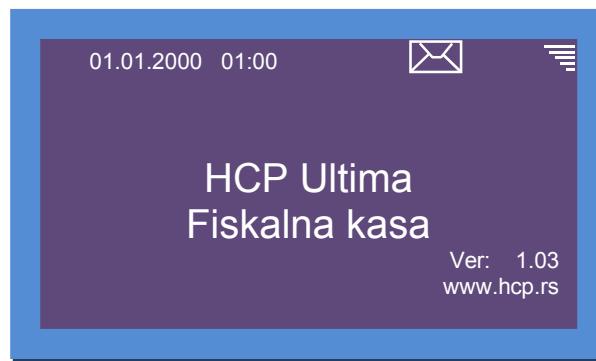
*Tekst : **Modem nemoguće detektovati** se štampa u slučaju kada modem ne može da ostvari komunikaciju sa modemom. U tom slučaju treba se obratiti serviseru.

*Tekst: **Modem Zauzet** ! predstavlja tekst koji modem štampa dok je u stanju rada ali je njegovo stanje nedefinisano. Ovaj slučaj ne znači da modem ne radi već da treba odložiti proveru. Ako se i nakon dva dana ispisuje ova poruka u tom slučaju se obratiti serviseru.

*Tekst: **SIM Error** predstavlja fizičku odsutnost SIM kartice;

*Tekst: **Nedostaje šifra** kada se u terminalu nalazi kartica koja nije validna. I u ovom slučaju se treba obratiti serviseru.

***Napomena:** Ukoliko postoje problemi u radu uređaj će u određenim vremenskim intervalima na displeju prikazivati poruka "Greška GPRS modema". Mogući problemi mogu biti: slab GSM signal, modem ne šalje jer je kartica u blokadi od strane operatera, džamper stoji na mestu za setovanje modema, nije vraćen u neutralni položaj, server poreske uprave je u blokadi...

Slika 16: Vizuelni pokazatelj ispravnosti modema, crtice signala kao i pisamce

Vizuelna provera ispravnosti se može uraditi na displeju gde u uglu treba da stoji pokazatelj u obliku pisma (*Slika 16*), koji označava podatke koje treba koje treba poslati poreskoj upravi. Pored njega je indikator signala mreže modema. Nakon slanja podatka pokazatelj u obliku pisma će se izgubiti. Pismo se pojavljuje 12 sati pre slanja podataka na server. Pismo blinka i na svakih 15 minuta se čuje blagi zvučni signal.

***Napomena:** U slučaju da se pismo zadrži na displeju više od 48h postoji problem pri slanju i treba se obratiti serviseru.

Resetovanje GPRS modema

Ovo se može uraditi na dva načina: Hardverskim resetom postavljanjem džampera za Reset (JP2). Na ovaj način se resetuju i modem i kasa.

Drugi način je softverski i radi se preko programa u delu GPRS tab-a. Postaviti džamper JP1 dok je kasa uključena. Iz prozora GPRS programa pritisnuti dugme "reset command". Ovo je moguće jedino kada modem radi neko vreme te vraća komande sa FTP servera na default.

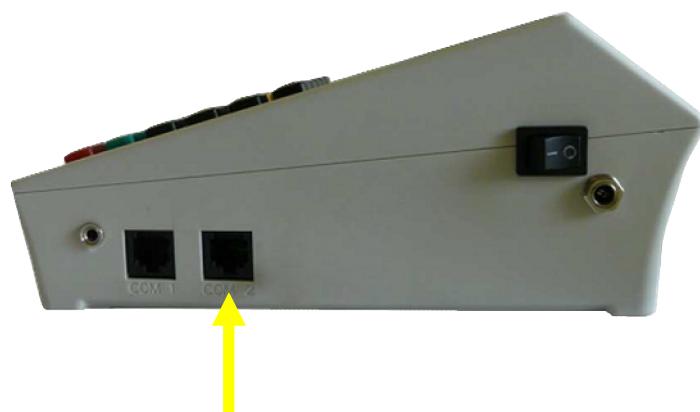
Konfiguracija Bar kod čitača

Većina skenera radi po proizvođačkim podešavanjima ako pak to nije slučaj za svaki tip postoji vodič za konfiguraciju po proizvođačkom uputstvu prema kome se treba voditi. Pored toga bar kodovi su vezani za standarde svake zemlje, tako da ono na šta treba obratiti pažnju predstavljaju sledeća podešavanja:

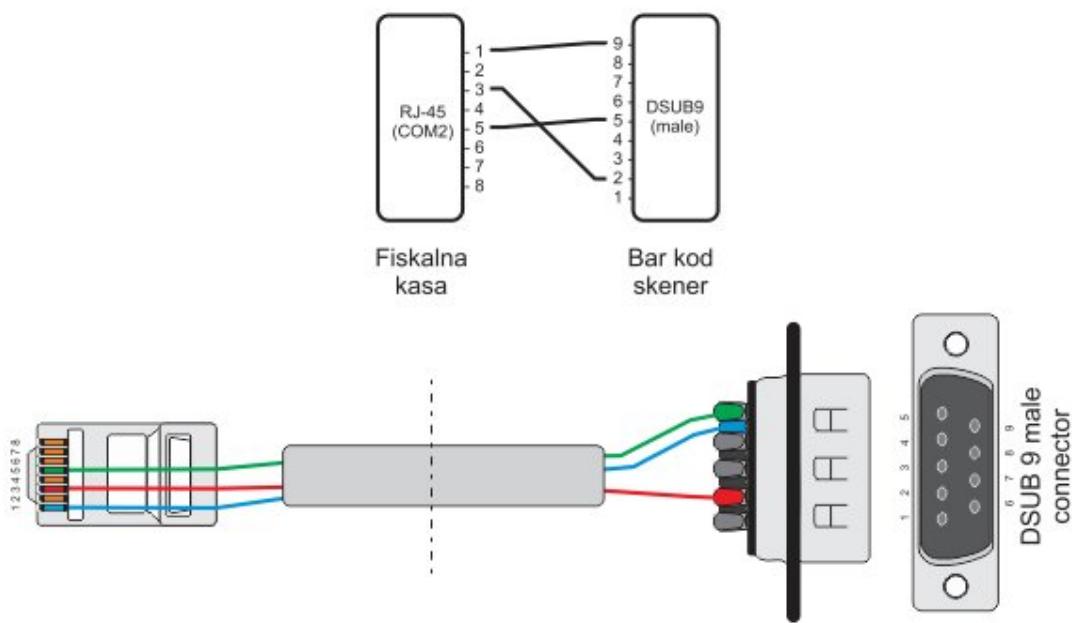
BAUD Rate - 9600 8N1;
Disable RTS/CTS Handshaking;
Transmit EAN 13 Check Digits;
Convert EAN-8 to EAN-13.

Za rad naših uređaja važe proizvođačka podešavanja većine proizvođača skenera.

Za rad skenera je potrebno napraviti prilagodni kabal, preko koga će se on napajati. Šema je data na sledećoj slici.

Slika 17: COM2 port za priključivanje Bar kod skenera

Slika 18: Sema prilagodnog kabla za priključivanje Bar kod skenera